

Sermo major de fide

Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας καὶ ὁμολογητοῦ ἐκ τοῦ περὶ πίστεως μείζονος λόγου

Τὸ ἐγειρόμενον ἐκ νεκρῶν ἄνθρωπος ἦν ἡ θεός; ἐρμηνεύει Πέτρος ὁ ἀπόστολος ἡμῶν μᾶλλον γινώσκων καὶ λέγει· καθελόντες αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον, ὁ δὲ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν τὸ γοῦν ἀπὸ τοῦ ξύλου καθαιρεθὲν σῶμα νεκρὸν τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἰς μνημεῖον τεθὲν ἐνταφιασθὲν τε ὑπὸ Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθείας, αὐτὸ ἤγειρεν ὁ λόγος λέγων· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρι σὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. ὁ καὶ πάντας τοὺς νεκροὺς ζωοποιῶν καὶ τὸν ἐκ Μαρίας ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν ἐζῶ ποίησεν, ὃν ἀνείληφεν: – 2 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ζωὴ ἀποθανεῖν οὐ δύναται, μᾶλλον δὲ τοὺς νεκροὺς ζωοποιεῖ. ἔστιν τοίνυν καὶ πηγὴ ζωῆς τῇ ἐκ πατρὸς θεότητι, ἄνθρωπος δὲ ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν, ὁ ἐκ παρθένου Μαρίας, ὃν ἡ τοῦ λόγου θεότης δι' ἡμᾶς ἀνείληφεν. τὸ γοῦν γεγράφθαι ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος φανερώς τὴν θεότητα δηλοῖ, τὸ δὲ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο τὸ ἀνθρώπινον τοῦ κυρίου δείκνυσιν: – 3 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἡ θεότης γοῦν ἐστὶν τοῦ Ἰησοῦ ἡ τιθεῖσα καὶ λαμβάνουσα τὴν ψυχὴν οὗ ἐφόρεσεν ἄνθρώπου. πλήρη γὰρ ἀνείληφε τὸν ἄνθρωπον, ἵνα πλήρη αὐτὸν καὶ σὺν αὐτῷ τοὺς νεκροὺς ζωοποιήσῃ: – 4 Καὶ πάλιν Ὁ δὲ κυριακὸς ἄνθρωπος οὐκ ἀσθενήσας οὐδὲ ἄκων ἀπέθανεν, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ ἦκεν ἐπὶ τὴν τοῦ θανάτου οἰκονομίαν, στερεοποιούμενος ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ ἐνοικήσαντος θεοῦ λόγου τοῦ εἰπόντος οὐδεὶς αἶρει τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ· ἀπ' ἑμαυτοῦ αὐτὴν τίθημι· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτὴν καὶ πάλιν ἐξουσίαν ἔχω λαβεῖν αὐτήν: – 5 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Αὐτὸς γὰρ δυνατὸς ὢν καὶ δημιουργὸς τῶν ὄλων ἐν τῇ παρθένῳ κατασκευάζει αὐτῷ ναὸν τὸ σῶμα καὶ ἰδιοποιεῖται τοῦτο ὡςπερ ὄργανον, ἐν αὐτῷ γνωριζόμενος καὶ ἐνοικῶν: – 6 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Τούτου ἵνεκεν τὸ δυνάμενον ἀποθανεῖν ἑαυτῷ λαμβάνει σῶμα, ἵνα τοῦτο τοῦ θεοῦ λόγου μεταλάβῃ ἀντὶ πάντων ἱκανὸν γένηται τῷ θανάτῳ καὶ διὰ τὸν ἐνοικήσαντα λόγον ἄφθαρτον διαμεῖνῃ: – 7 Καὶ μετ' ὀλίγα Ὑπὲρ πάντας γὰρ ὢν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ εἰκότως τὸν ἑαυτοῦ ναὸν καὶ τὸ σωματικὸν ὄργανον προσαγαγὼν ἀντίψυχον ὑπὲρ πάντων, ἐπλήρου τὸ ὀφειλόμενον ἐν τῷ θανάτῳ. καὶ ὡς συνῶν δὲ διὰ τοῦ ὁμοίου τοῖς πᾶσιν ὁ ἄφθαρτος τοῦ θεοῦ υἱὸς εἰκότως τοὺς πάντας ἐνέδυσεν ἀφθαρσίαν ἐν τῇ τῆς ἀναστάσεως ἐπαγγελίᾳ. καὶ αὕτη γὰρ ἡ ἐν τῷ θανάτῳ φθορὰ κατὰ τῶν ἀνθρώπων οὐκέτι χώραν ἔχει διὰ τὸν ἐνοικήσαντα λόγον ἐν τούτοις διὰ τοῦ ἐνὸς σώματος. καὶ ὡςπερ μεγάλου βασιλέως εἰσελθόντος εἰς τινὰ πόλιν μεγάλην καὶ οἰκήσαντος εἰς μίαν τῶν ἐν αὐτῇ οἰκιῶν πάντως ἡ τοιαύτη πόλις πολλῆς τι μῆς ἀξιοῦται καὶ οὐκέτι τις ἐχθρὸς αὐτὴν ἢ ληιστὴς ἐπιβαίνων καταστρέφει, πάσης δὲ μᾶλλον ἐπιμελείας ἀξιοῦται διὰ τὸν εἰς μίαν αὐτῆς οἰκίαν οἰκήσαντα βασιλέα, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου σωτῆρος γέγονεν. ἐλθόντος γὰρ αὐτοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν καὶ οἰκήσαντος εἰς ἐν τῶν ὁμοίων σωμάτων λοιπὸν πᾶσα κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπιβουλή πέπαυται: – 8 Καὶ πάλιν μετ' ὀλίγα Οὐ γὰρ περικεκλεισμένος ἦν ἐν τῷ σώματι οὐδὲ ἐν σώματι μὲν ἦν, ἀλλαχόσε δὲ οὐκ ἦν, οὐδὲ ἐκεῖνο μὲν ἐκίνει, ἄλλα δὲ τῆς αὐτοῦ προνοίας ἐστερεῖτο, ἀλλά, τὸ παραδοξότατον, λόγος ὢν οὐ συνείχετο μὲν ὑπὸ τινος, συνεῖχε δὲ τὰ πάντα μᾶλλον αὐτός: – 9 Καὶ μετ' ὀλίγα Τῇ δὲ τοῦ λόγου εἰς αὐτὸ

ἐπιβάσει οὐκέτι κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν ἐφθείρετο τὸ σῶμα, ἀλλὰ διὰ τὸν ἐνοικοῦντα τοῦ θεοῦ λόγον ἐκτὸς ἐγένετο φθορᾶς; – 10 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Πάσχον μὲν γὰρ τὸ σῶμα κατὰ τὴν τῶν σωμάτων φύσιν ἔπασχεν, εἶχεν δὲ τῆς ἀφθαρσίας τὴν φύσιν ἐκ τοῦ συνοικῆσαντος αὐτῷ λόγου; – 11 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Αὐτὸς ὁ τοῦ θεοῦ υἱὸς ἐν τριημέρῳ διαστήματι νεκρὸν γενόμενον τὸ σῶμα ἔδειξεν ἀθάνατον καὶ ἄφθαρτον. καὶ ἐδείχθη πᾶσιν ὅτι οὐκ ἀσθενεῖαι φύσεως τοῦ ἐνοικοῦντος λόγου τέθνηκεν τὸ σῶμα, ἀλλ' ἐπὶ τῷ τὸν θάνατον ἐξαφανισθῆναι ἐν αὐτῷ τῇ δυνάμει τοῦ σωτήρος; – 12 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ποῖον ἔδει τέλος γενέσθαι τοῦ σώματος, ἐπιβάντος αὐτῷ τοῦ λόγου; μὴ ἀποθανεῖν μὲν γὰρ οὐκ ἠδύνατο ἅτε δὴ θνητὸν ὄν καὶ ὑπὲρ πάντων προσφερόμενον εἰς τὸν θάνατον, οὗ χάριν καὶ ὁ σωτὴρ κατεσκεύασεν αὐτό· μείναι δὲ νεκρὸν οὐχ οἶόν τε ἦν διὰ τὸ ζωῆς αὐτὸ ναὸν γενέσθαι. ὅθεν ἀπέθανεν μὲν ὡς θνητόν, ἀνέζησεν δὲ διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ζωὴν; – 13 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Τί ἄπιστον λέγεται παρ' ἡμῶν, εἰ πλανωμένης τῆς ἀνθρωπότητος καθίσας ὁ λόγος ἐπ' αὐτὴν ἄνθρωπος ἐπεφάνη, ἵνα χειμαζομένην αὐτὴν περισώσει διὰ κυβερνήσεως καὶ ἀγαθότητος; 14 Καὶ μετ' ὀλίγα Ψυχῆς μὲν ἔργον ἐστὶν θεωρεῖν τὰ ἔσω τοῦ ἰδίου σώματος τοῖς λογισμοῖς, οὐ μὴν καὶ τὰ ἔξωθεν τοῦ ἰδίου σώματος ἐνεργεῖν ἢ τὰ τούτου μακρὰν τῇ παρουσίᾳ κινεῖν. οὐδέποτε γοῦν ἄνθρωπος διανοούμενος τὰ μακρὰν, ἤδη ταῦτα κινεῖ καὶ μετὰ φέρει οὐδὲ εἰ ἐπὶ τῆς ἰδίας οἰκίας καθέζοιτο τις καὶ λογιζοιτο τὰ ἐν οὐρανῷ, ἤδη καὶ τὸν ἥλιον κινεῖ καὶ τὸν οὐρανὸν περιστρέφει, ἀλλ' ὁραὶ μὲν κινούμενα καὶ γινόμενα, οὐ μὴν ὥστε καὶ ἐργάσασθαι, δυνατὸς τυγχάνει. οὐ δὴ τοιοῦτος ὁ τοῦ θεοῦ λόγος ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· οὐ γὰρ συνεδέδετο τῷ σώματι, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸς ἐκράτει τοῦτο, ὥστε καὶ ἐν τούτῳ ἦν καὶ ἐν τοῖς πᾶσιν ἐτύχχανεν καὶ ἔξωθεν τῶν ὄλων ἦν καὶ ἐν μόνῳ τῷ πατρί; – 15 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Σκόπει, παρακαλῶ, εἰ μὴ τὴν χλεύην καθ' ἑαυτῶν κινοῦντες ἀγνοοῦσιν. τὸν κόσμον σῶμα μέγα φασὶν εἶναι οἱ τῶν Ἑλλήνων σοφοὶ καὶ ἀληθεύουσι λέγοντες. ὁρῶμεν γὰρ αὐτὸν καὶ τὸ τούτου μέρος ὅτι ταῖς αἰσθήσεσιν ὑποπίπτει. εἰ τοίνυν καὶ ἐν τῷ κόσμῳ σῶματι ὄντι ὁ τοῦ θεοῦ λόγος ἐστὶ καὶ ἐν ὅλοις καὶ ἐν τοῖς κατὰ μέρος αὐτοῦ πᾶσιν ἐπιβέβηκεν, τί θαυμάσιον ἢ τί ἄτοπον, εἰ καὶ ἐν ἀνθρώπῳ φαιμένῳ αὐτὸν ἐπιβέβηκεν; – 16 Καὶ πάλιν Εἰ δὲ καὶ γεννητῆς οὐσίας τῆς κτίσεως οὐκ ἄτοπον ἐν αὐτῇ τὸν λόγον εἶναι, οὐκ ἄρα οὐδὲ ἐν ἀνθρώπῳ αὐτὸν εἶναι ἄτοπον; – 17 Καὶ μετ' ὀλίγα Οὐκοῦν ὅλως οὐκ ἀπρεπὲς τὸ ἐν ἀνθρώπῳ εἶναι τὸν λόγον καὶ πάντα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ φωτίζεσθαι καὶ κινεῖσθαι; – 18 Τοῦ αὐτοῦ Περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ κατὰ σάρκα γεννήσεως Ἐκ τῆς ἀπολογίας τῆς ὑπὲρ Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας Ὅτε γὰρ ἔλαβεν–αἰ τοιαῦται λέξεις; – 19 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ περὶ πίστεως λόγου τοῦ μείζονος Ἀπατηθέντα γὰρ τὸν Ἀδὰμ ὑπὸ τοῦ διαβόλου παραβῆναι τὴν τοῦ πλάσαντος αὐτὸν ἐντολὴν καὶ ὑπὸ κατάραν καὶ κατοχὴν θανάτου γενόμενον ὁρῶν ὁ τοῦ παντὸς κτίστης θεὸς λόγος ἐκ τῆς ἀπογόνου τοῦ Ἀδὰμ παρθένου Μαρίας πλάσας ἑαυτῷ τὸ χωρῆσαι δυνάμενον ἄχραντον σῶμα πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς καὶ τὰ πάθη τὰ ἀνθρώπεια, ὑπὲρ παντὸς τοῦ κόσμου αὐτὸ ἐκουσίως παραδέδωκεν, ἵνα τὸν ποτε βασιλεύοντα τοῦ θανάτου διάβολον θανατώσῃ τῷ τοῦ ἰδίου σώματος θανάτῳ; – 20 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Περὶ ἐνδύματος Αἷμα δὲ οὐκ ἐκ πνεύματος τῆς τοῦ λόγου θεότητος ἐκπορεύεται, ἀλλ' ἐξ οὗ ἐφόρεσεν ἄνθρωπος; – 21 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Τὸ ἐγὼ εἰμι ἢ ἄμπελος καὶ ὁ πατήρ μου μείζων μου ἐστὶ καὶ τὸ ἔκτισέν με καὶ ἐγὼ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος καὶ ὅσα ἐν τοῖς εὐαγγελίοις καὶ ἐν τοῖς προφήταις εἶπεν ταπεινὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ὁ ἐφόρεσε

σῶμα δι' ἡμᾶς, εἴρηται: – 22 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Οὔτε τὸ παθητὸν σῶμα ὃ ἐφόρεσεν διὰ τὴν τοῦ παντὸς σωτηρίαν, ἀνατίθεμεν τῷ πατρί. τὰ πάντα γὰρ ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ, ὃ δὲ υἱὸς μόνος ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγεννήθη. δι' ὃ πρωτότοκός ἐστι πάσης κτίσεως ὁ θεὸς λόγος· ἄτρεπτος γὰρ ἐξ ἀτρέπτου. ἔστι τοίνυν τὸ ὃ δι' ἡμᾶς ἐφόρεσεν σῶμα κτίσμα[ἐστίν]: – 23 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Τὸν γὰρ Ἀδὰμ ἐνδυσάμενος σὺν τοῖς παθήμασι κατὰ πάντα χωρὶς ἁμαρτίας, τὸν κεκλημένον Ἰησοῦν, ἵνα δι' αὐτοῦ τὸ ἀπολόμενον πρόβατον προσάξῃ τῷ πατρί, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτὸν ἄφωνος, περὶ οὗ Παῦλος γράφει· ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ ἡμῶν . καὶ ἐν ἐτέρῳ τόπῳ φησὶν· δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος καὶ δι' ἀνθρώπου ἡ ζωὴ. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται : – 24 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Δι' αὐτοῦ γὰρ τοῦ λόγου πάντα ἐγένετο καὶ ἐκτίσθη, οὐκ αὐτὸς δὲ ἐγένετο, ἀλλ' ὄνπερ δι' ἡμᾶς ἐφόρεσεν ἄνθρωπον γε γονότα καὶ κτισθέντα, δηλοῦσιν αἱ γραφαί: – 25 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Φησὶν γὰρ ὁ κύριος· πᾶν κλῆμα μένον ἐν ἐμοὶ καρπὸν φέρει. καὶ ἐν ᾧ ἐφόρεσεν ἀνθρώπῳ τῷ ἐκ τοῦ γηγενοῦς Ἀδάμ, ἐζωοποίησεν τὸ ἐκ τοῦ γένους Ἀδάμ: – 26 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ὅρα ὅτι ἕως τοῦ νῦν οὐδεὶς εἶδεν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ὡς ἔστι, ἄχρι τοῦ φανερωῦσαι ἑαυτὸν ἡμῖν· ὃν δὲ ἐφόρεσεν δι' ἡμᾶς υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, εἶδομεν, ὃν εἶπεν ὁ Παῦλος· κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν , ὃν καὶ Στέφανος λέγει· θεωρῶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ θεοῦ . οὐκ εἶπεν τὸν λόγον ἢ τὴν σοφίαν τοῦ πατρὸς ἐωρακέναι, ἀλλὰ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἐκ Μαρίας κυριακὸν σῶμα: – 27 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Περὶ τοῦ ὃ δὲ Ἰησοῦς προέκοπτεν ἡλικία καὶ σοφία καὶ χάριτι. Λέγεται δὲ ὁ κατὰ τὸν σωτήρα νοούμενος ἄνθρωπος ὁ αὐτὸς ποτὲ νήπιος ὢν καὶ ποτὲ προκόπτων ἡλικία καὶ σοφία καὶ χάριτι ἀρχόμενός τε ὢν ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα , ὡς ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς φησι. τὸ δὲ προκοπὴν καὶ ἡλικίαν ἐπιδεχόμενον σῶμα, αὐτὸ ἐστὶν κτίσμα καὶ ποίημα: – 28 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἰησοῦς δὲ ὁ Χριστὸς ὁ κατὰ τὸν σωτήρα νοούμενος ἄνθρωπος αὐτὸς ἐστὶν ὁ προκοπὴν ἡλικίας ἐπιδεχόμενος, ποτὲ νήπιος τυγχάνων, ποτὲ ἀνὴρ ἀρχόμενός τε ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα, ὡς φησὶν ὁ Λουκᾶς: – 29 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ὅ τοίνυν μεθελικιούμενος ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃς ἐγένετο πιστὸς ἀπόστολος καὶ ἀρχιερεὺς τῷ ποιήσαντι αὐτόν, αὐτὸς ἐστὶν ὁ τὴν προκοπὴν ὑπομένων: – 30 Τοῦ αὐτοῦ Περὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ δεσπότη Χριστοῦ Ἐκ τοῦ πρὸς Ἀρειανούς λόγου Καὶ μή τις νομίση--εἰς τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ: – 31 Τοῦ αὐτοῦ Περὶ τῶν πρὸς τὸν διάβολον ἀγώνων τοῦ δεσπότη Χριστοῦ Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ εἰς τὸν διαμερισμὸν τῶν ἱματίων Οὔτω καὶ ὁ κύριος ἀνθρωπίνῃ ἀσθενείᾳ--κατὰ τοῦ ἐχθροῦ: – 32 Τοῦ αὐτοῦ Περὶ τοῦ δοξασθῆναι τὸν δεσπότην Χριστόν Ἐκ τοῦ περὶ πίστεως λόγου Στέφανος λέγει· θεωρῶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ . οὐκ εἶπεν τὸν λόγον ἢ τὴν σοφίαν τοῦ πατρὸς ἐωρακέναι, ἀλλὰ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἐκ Μαρίας κυριακὸν σῶμα, ὅπερ ὁ Παῦλος λέγει καθίσει ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. περὶ οὗ σώματος Δαυὶδ φησὶν προφητικῶς ἐκ προσώπου τοῦ πατρὸς· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου , ἐπεὶ προεγίνωσκεν ἐχθροὺς ἐσομένους τὸν διάβολον καὶ τὰς συνεργοὺς αὐτοῦ ἀντικειμένας ἐνεργείας, αἵτινες ἤχθρευον τῷ κυριακῷ ἀνθρώπῳ, γινώσκουσαι διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ καταργουμένας αὐτάς καὶ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου τὸν διάβολον: – 33 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Οἱ γὰρ τὴν θεότητα τοῦ λόγου

ἐλαττοῦντες ὡς μὴ δυνα μένου τοῦ κυρίου δι' ἑαυτοῦ τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνασθαι οἴονται εἰρηκέναι τὸν πατέρα τῶι υἱῶι κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου . τοῦτο οὖν γινωσκέτωσαν οἱ ἀπαίδευτοι εἰς τὸν κατὰ σάρκα νοούμενον ἄνθρωπον γεγράφθαι. ἐν γὰρ τῶι αὐτῶι Δαυὶδ περὶ τοῦ κυριακοῦ ἀνθρώπου γέγραπται· ἐχθρὸς οὐκ ὠφελήσει ἐν σοί: – 34 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Τὸ σῶμα τοίνυν ἐστὶν ὧι λέγει κάθου ἐκ δεξιῶν μου , οὗ καὶ γέγονεν ἐχθρὸς ὁ διάβολος σὺν ταῖς πονηραῖς δυνάμεσιν καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες: – 35 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πρὸς Ἀρειανούς λόγου Καὶ ὅταν λέγη ὁ Πέτρος–περὶ τῆς ἀνθρωπότητος: – 36 Καὶ μετ' ὀλίγα Ὁ γὰρ λόγος--κύριον καὶ θεόν: – 37 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἐκ γὰρ τῶν παλαιῶν πεπαιδευμένος ὁ ἀπόστολος νομομαθῆς τε ὢν τὰς τε παροιμίας τοῦ Σολομῶντος ἀκριβῶς φιλολογήσας 38 Τοῦ αὐτοῦ Ὁρᾶτε ὅτι ἕως τοῦ νῦν οὐδεὶς εἶδεν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ὡς ἔστιν, ἄχρι τοῦ φανερωῦσαι ἑαυτὸν ἡμῖν· ὃν δὲ ἐφόρεσεν δι' ἡμᾶς υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, εἶδομεν, ὃν εἶπεν ὁ Παῦλος· κατα νοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν. Ἰησοῦν Χριστὸν πιστὸν ὄντα τῶι ποιήσαντι αὐτόν : – 39 Καὶ μετ' ὀλίγα Ὁ πολλαχοῦ εἶπον, καὶ νῦν ἔρω· Ἰησοῦν τὸν ἄνθρωπον τοῦ σωτήρος τὸν πιστὸν ὄντα τῶι ποιήσαντι αὐτόν , ὃν εἶπεν ἡμῖν κατανοεῖν: – 40 Καὶ μετ' ὀλίγα Οὐ διαιροῦσιν οἱ ἀμαθεῖς ποῖον πρόσωπον τοῦ προφητικοῦ πνεύματος περὶ τοῦ σώματος τοῦ κυρίου βοᾶι καὶ ποῖον τὴν αἰδίον αὐτοῦ ἐκ πατρὸς γέννησιν διδάσκει, ἀλλ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν δηλοῦσιν τὸν ἀπαθῆ λόγον καὶ τὸν παθητὸν ἄνθρωπον τοῦ Ἰησοῦ: – 41 Τοῦ αὐτοῦ Ὅταν τοίνυν πᾶσα ἡ κτίσις ἐν νεφέλαις ἀπαντήσῃ τῶι Ἰησοῦ καὶ ὑποταγῇ αὐτῶι, τότε αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῶι πατρί, ὑπὲρ πάσης τῆς κτίσεως [ὁ] γενόμενος πιστὸς ἀπόστολος καὶ ἀρχιερεύς, ἵνα ἢ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν, τουτέστιν πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ ἅγιον πνεῦμα, ἢ μία κυριότης καὶ θεότης καὶ βασιλεία. ἐὰν δέ τις λέγη ὅτι οὐ τὸν Ἰησοῦν εἶπεν ὑποτασσόμενον, ἀλλὰ τὸν υἱὸν, ἀκουσάτω ὅτι Ἰησοῦς υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐχρημάτισεν καὶ ἔστιν διὰ τὸν ἐν αὐτῶι κρυβέντα θεὸν λόγον: – 42 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Φανερώς ὁ γενόμενος ἐκ σπέρματος Δαυὶδ Ἰησοῦς ὠρίσθη υἱὸς θεοῦ κατὰ πνεῦμα ἀγιωσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, ὄντινα ὁ Παῦλος υἱὸν εἶπεν μέλλοντα ὑποτάσσεσθαι τῶι θεῶι: – 43 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Αὐτὸς γοῦν ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῶι πατρί . ὑπὲρ πάσης τῆς κτίσεως καθάπερ καὶ ὑπὲρ πάντων παθεῖν ἑαυτὸν παρέδωκεν ὁ ἐξ ἀχράντου παρθένου δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς, ὁ μὴ γινώσκων τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως: – 44 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Εἰ γὰρ καὶ μὴ εἶπεν ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀπλῶς ὁ υἱὸς, δείκνυται μὴ τὸν θεὸν λόγον δηλῶν ἀγνοοῦντα, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον: – 45 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ὁ γοῦν μὴ γινώσκων τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως ὁ ἐκ Μαρίας γεννηθεῖς ἐστὶν υἱός. οὐδὲν γὰρ ἀγνοεῖ ὁ ἐκ καρδίας τοῦ πατρὸς θεὸς λόγος ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν: – 46 Καὶ μετ' ὀλίγα Συγκατέβαινε γὰρ ἡ ἀλήθεια τῶι ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανόντι Ἰησοῦ εἰς τὴν καρδίαν τῆς γῆς, ἵνα τοὺς ὑπὸ τοῦ ψεύδους ἀπατηθέντας ἀλήθεια ὦν ἐλευθερώσῃ: – 47 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Εἰ δὲ Παῦλος τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς εἶπεν εἶναί τινα ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὔτε αὐτὸν οὔτε ἕτερον ἐξεῖναι λαλῆσαι, ἀναμφιβόλως ὁ τὰ ἄρρητα αὐτῶι δηλώσας ῥήματα θεὸς λόγος ἐν Χριστῶι Ἰησοῦ ἄρρητον ἔχει τὴν ἐκ πατρὸς γέννησιν: – 48 Καὶ μετ' ὀλίγα: ἐκ τοῦ περὶ πίστεως μικροῦ λόγου Τοῦ αὐτοῦ Ὅς ἐπὶ συντελείαι τῶν αἰώνων κατελθὼν ἐκ τῶν κόλπων τοῦ πατρὸς, ἐκ τῆς ἀχράντου παρθένου Μαρίας τὸν ἡμέτερον ἀνείληφεν ἄνθρωπον Ἰησοῦν Χριστόν, ὃν ὑπὲρ ἡμῶν παρέδωκεν παθεῖν ἰδία προαιρέσει: – 49 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἡ δὲ κτισθεῖσα ἐν ἡμῖν εἰς καταφύτευμα σωτηρία καινὴ καὶ οὐ παλαιὰ ἡμῖν τε καὶ οὐ πρὸ

ἡμῶν Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ κατὰ τὸν σωτήρα νοούμενος ἄνθρωπος: – 50 Τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Ἀθανασίου ἐκ τῆς πρὸς Μάξιμον τὸν φιλόσοφον ἐπιστολῆς Ἄ γὰρ διὰ τοῦ σώματος–
 –πρόφασιν εὔρη: – 51 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὲρ Διονυσίου ἀπολογίας Τὰ δὲ περὶ τῆς θεότητος--παρ' αὐτοῦ τοῦ λόγου: – 52 Ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς Εἶρηκεν ὁ σωτήρ--
 τὴν ἄμπελον, ἥτις ἐστὶν τὸ κυρία κὸν σῶμα: – 53 Ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας Ἀνάγκη γὰρ ἀμπέλου--ἔστιν τοῦ θεοῦ: – 54 Τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Ἀθανασίου ἐκ τοῦ περὶ πίστεως μείζονος λόγου Πάντα εἰπὼν ἐν αὐτῷ κτισθέντα ὁ μακάριος Παῦλος αὐτὸν μόνον εἶπεν πρὸ πάντων. ἐκ γὰρ τῶν παλαιῶν πεπαι δευμένος νομομαθῆς τε ὢν τὰς τε παροιμίας τοῦ Σολομῶντος φιλολογήσας καὶ δύο εἶδη περὶ τοῦ κυρίου εὐρών, ἐν μὲν περὶ οὗ ἐκ Μαρίας ἔμελλεν ἀναλαμβάνειν ἄνθρωπον, ἕτερον δὲ περὶ τοῦ πρὸ πάντων αἰώνων αἰδίως ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντος λόγου, καὶ περὶ μὲν τοῦ ἐκ Μαρίας Ἰησοῦ γράφει Τιμοθέω: μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγγεγεμένον ἐκ νεκρῶν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σάρκα: περὶ δὲ τοῦ αἰεὶ σὺν τῷ πατρὶ θεοῦ λόγου εἶπεν ὅτι ἔστιν πρὸ πάντων . ἐλεγχέσθωσαν τοίνυν παρὰ πάντων τῶν ἀγίων οἱ λέγοντες τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ἀρχὴν τῶν ἔργων κτισθέντα καὶ παρὰ μὲν τοῦ Δαυὶδ ἀκουέτωσαν ὅτι οὐκ ἐστὶν ἔργον, ἀλλ' ἔργων ποιητής, ὡς λέγει: ἔργα χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί: αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις : – 55 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας . λέγεται δὲ ὁ κατὰ τὸν σωτήρα νοούμενος ἄνθρωπος ὁ αὐτὸς ποτὲ νήπιος ὢν καὶ ποτὲ προκόπτων ἡλικίαι καὶ σοφίαι καὶ χάριτι ἀρχόμενος τε ὢν ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα , ὡς ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς φησιν. τὸ δὲ προκοπὴν καὶ ἡλικίαν ἐπιδεχόμενον σῶμα, αὐτὸ ἐστὶν τὸ κτίσμα καὶ ποίημα: – 56 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἐλεγχόμενοι τοίνυν παρὰ τῶν ἀγίων οἱ λέγοντες κτίσμα τὸν ἐκ πατρὸς λόγον ἢ πεπαύσθωσαν τῆς δυσσεβοῦς βλασφημίας ἢ ὡς Χριστομάχοι παρὰ πάντων ἀποκηρυκτέσθωσαν. ἐν ᾧ γὰρ ἠτῶνται πεποιθήσιν, ἐν ταῖς Παροιμίαις τῷ λέγοντι κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ , ὀλισθάνουσιν. προφητεύων γὰρ Σαλομῶν εἰς τὸν μέλλοντα διὰ τὴν παντὸς τοῦ κόσμου εὐεργεσίαν ἐκ Μαρίας κτίζεσθαι κυριακὸν ἄνθρωπον, εἶπεν ἐκ προσώπου αὐτοῦ τὸ κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ : – 57 Καὶ μετ' ὀλίγα ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν ἐποίησεν ὁ θεός, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε . αὐτὸν γοῦν τὸν σταυρωθέντα τοῦ κυρίου ἄνθρωπον δεικνύντες διὰ δακτύλου οἱ ἀπόστολοι εἶπαν: τοῦτον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ κύριον ἐποίησεν ὁ θεός. αὐτὸς φανερώς ὁ τοῦ κυρίου ἄνθρωπος καὶ ἀρχὴ ὁδῶν ἐκτίσθη τῶν προγεγραμμένων εἰς εὐεργεσίαν, ἄρχων πάντων τῶν ἀγίων καὶ χρηματιζόντων ὁδῶν καὶ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ποιητὴς καὶ σταυρωθεὶς, περὶ οὗ καὶ Ἰερεμίας εἶπεν κατὰ τὴν τῶν ἑβδομήκοντα ἐρμηνευτῶν ἔκδοσιν: κύριος ἔκτισέν με σωτηρίαν εἰς καταφύτευμα καινὴν, ἐν ἣ ἡ σωτηρία περιελεύσονται ἄνθρωποι , κατὰ δὲ τὸν Ἀκύλαν περὶ τοῦ αὐτοῦ ῥητοῦ λέγει: ἔκτισεν κύριος καινὸν ἐν τῇ θηλείᾳ . ἦν δὲ λέγει σωτηρίαν καινὴν καὶ οὐ παλαιὰν ἡμῖν κτισθεῖσαν καὶ οὐ πρὸ ἡμῶν καὶ ὃν λέγει καινὸν κτισθέντα ἐν τῇ θηλείᾳ, τὸν κατὰ τὸν σωτήρα νόει ἄνθρωπον Ἰησοῦν. ἐρ μνηύεται γὰρ Ἰησοῦς πῆι μὲν σωτήρ, πῆι δὲ σωτηρία (ἐκ τοῦ σωτήρος ἢ σωτηρία ὃν τρόπον ἐκ τοῦ φωτὸς ὁ φωτισμός), ὃν τινὰ εἶπεν ἄνθρωπον Ἰησοῦν σωτηρίαν ἡμῖν κτισθέντα καινὸν ἐν τῇ θηλείᾳ, ὃ ἐστὶν ἐν τῇ Μαρίας, μᾶλλον δὲ ἐκ τῆς Μαρίας: – 58 Καὶ μετ' ὀλίγα Ὅν τοίνυν ὁ Σολομῶν εἶπεν ἀρχὴν ὁδῶν κτισθέντα καὶ ἦν Ἰερεμίας λέγει κτισθεῖσαν σωτηρίαν καινὴν καὶ καινὸν ἐν τῇ θηλείᾳ, τὸν ὃν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ δι' ἡμᾶς ἢ σοφία

ώκοδομήσεν ἑαυτῇ οἶκον Χριστὸν Ἰησοῦν, ἐκ τῶν γραφῶν δείξαντες τῶν ἐξῆς ἐχώμεθα, ἐφ' οἷς ἢ ἀγνοήσαντες τινὲς ἢ προληφθέντες ἐν πλάνῃ διαμεμενηκότες οὔτε διδάσκειν ὀρθῶς οὔτε διδάσκεισθαι βούλονται: – 59 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Εἰ πάντες χωρεῖν ἠδύναντο πνευματικῶς τὰ θεῖα λόγια, οὐκ ἂν ἠναίνετο μεταδιδόναι αὐτοῖς τὸ πνευματικὸν χάρισμα, οὐδὲ γάλα αὐτοὺς ἐπότιζεν, εἰ τὴν στερεὰν τροφήν πάντες μεταλαμβάνειν ἠδύναντο. ἀλλὰ τοῖς ἔτι νηπιάζουσιν περὶ αὐτὸν τὸν τῆς θεογνωσίας λόγον δίκην νηπίων γαλουχουμένων τὸν τῆς κατηχήσεως ἐπιτρέπει δέχεσθαι λόγον οὔπω τὸν τῶν ἀγγέλων ἄρτον τρέφεσθαι δυναμένοις, τὸν ἐν σώματι ἀνθρωπεύει κρυβέντα θεὸν λόγον: – 60 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Χρῆ τοίνυν ἡμᾶς ὡς ἐπιστήμονας οἰκονόμους μυστηρίων θεῶν μεταδιδόναι τὸν λόγον πρὸς ὃ χωρεῖν ἕκαστος δύναται. ῥήγνυνται γὰρ οἱ παλαιοὶ ἄσκοι μὴ χωροῦντες τὸν νέον τῆς ἀληθινῆς ἀμπέλου οἶνον, τουτέστιν τὸν λόγον τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἐπεὶ τοίνυν τινὲς, μᾶλλον δὲ καὶ πολλοὶ οἱ μῆπω μαθηταὶ γενόμενοι ἐκ προπετείας ἐπὶ τὸ διδάσκειν ἔλη λύθασιν οὐκ εἰδότες οὔτε ἂ λέγουσιν, οὔτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται, τυφλώττοντες τοὺς τῆς διανοίας ὀφθαλμούς, οὐκ ἔχοντες νοῦν ὀρώντα τὸν θεὸν ὡς ὁ Ἰακώβ οὔτε καθαρὰν καρδίαν τὴν ὀψομένην τὸν θεόν, τὰ διὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦ σωτήρος ὃν δι' ἡμᾶς ἐφόρεσεν, γεγραμμένα ῥητὰ καὶ ἔργα ταπεινὰ καὶ πτωχὰς φωνὰς τῇ θεότητι τοῦ λόγου συνάπτοντες πλανῶνται καὶ πλανῶσιν τοὺς ἀμαθεῖς καὶ ἀστηρίκτους, ἀνάγκην ἔσχομεν, ὡς ὁ Ἰούδας γράφει, ἐκθέσθαι διὰ τῆσδε τῆς ἐπιστολῆς ποῖα ῥητὰ τῇ θεότητι τοῦ λόγου ἀρμόζει καὶ ποῖα τῶι δι' ἡμᾶς ἀναληφθέντι ἀνθρώπῳ. ὡς γὰρ ἐν ἐνὶ βαλλαντίῳ χρύσεια νομίσματα καὶ ἀργύριον ἀπόκειται ἐνὸς βασιλέως εἰκόνα καὶ ἐπὶ γραφὴν τοῦ ὀνόματος ἐκάτερα ἔχοντα, ἀλλ' οἶδεν ὁ φυλάττων αὐτὰ τραπεζίτης τὴν τοῦ χρυσοῦ ὑπεροχὴν παρὰ τὴν ὑποβεβηκυῖαν τοῦ ἀργυρίου τιμὴν, οὕτως κἂν ἐν μιᾷ γραφῇ περὶ τῆς θεότητος τοῦ υἱοῦ καὶ περὶ οὗ ἐκ Μαρίας δι' ἡμᾶς ἐφόρεσεν σώματος γέγραπται, ἀλλ' ἕκαστον αὐτῶν ἐπιγνωσόμεθα ὡς συ νετοὶ μαθηταὶ τοῦ ἐνὸς καὶ ὄντως διδασκάλου. ὅσαι τοίνυν ταπεινὰ λέξεις καὶ ἔργα, εἰς τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ γεγραμμένα νόει· ὅσα δὲ ἔνδοξα γράμματα, εἰς τὴν τοῦ λόγου θεότητα. ὅταν πεινάσῃ μετὰ τὸ νηστεῦσαι, τοῦ σώματος ἐλάττωμα· ἠνίκα δὲ ἐκ πέντε ἄρτων τοὺς πεντακισχιλίους χωρὶς παιδίων καὶ γυναικῶν τρέφει καὶ δώδεκα κοφίνους κλασμάτων περισσεύει, τῆς θεότητος τοῦ λόγου ἔργον. ὅταν ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον ἐν τῶι πλοίῳ κοιμᾶται, ἀναπαύσεως σωματικῆς ἔργον· ὅταν περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἀπειλῆι τοῖς κύμασιν καὶ τοῖς ἀνέμοις σιώπα πεφίμωσο, εὐθὺς ἀκούει παρὰ τῶν ἐν τῶι πλοίῳ μεθ' ὄρκου ὁμολογούντων ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ. ὅταν ἐστὼς πρὸς τῶι μνήματι Λαζάρου δακρῦναι καὶ, ὀπηνίκα πάσχειν ἔμελλεν, λέγῃ περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου καὶ ἀδημονῆι καὶ τὸ μὲν πνεῦμα τῆς θεότητος πρόθυμον εἰς πᾶσαν οἰκονομίαν λέγῃ, τὴν δὲ σάρκα ἀσθενῆ, τοῦ σώματος ἀσθένεια τὸ λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν· ὅταν κελευστικῶς λέγῃ Λάζαρε, δεῦρο ἔξω καὶ ἀναστῆ ζῶν ὁ νεκρὸς ὁ τεταρταῖος ἡδη λελυμένος, ὃ οὐκ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, τῆς θεότητος σημεῖον. ὅταν ἀπὸ τῆς ὀδοιπορίας ὑπὲρ ἡμῶν κεκοπιακῶς ἐπὶ τῆς πηγῆς καθέζηται, τοῦ σώματος τὸ κοπιᾶν· ὅταν λέγῃ δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἔργον τῆς θεότητος τὸ καὶ ἀπὸ σωματικῶν νόσων καὶ κόπων καὶ τῶν κατὰ ψυχὴν κινδύνων ἰᾶσθαι. ὅταν βαπτίζεται ὑπὸ Ἰωάννου ὃς ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ ἠνέβη δόλος ἐν τῶι στόματι αὐτοῦ, τοῦ σώματος ὑπὲρ ἡμῶν ἐξιλασμός· ὅταν κελεύῃ τοὺς ἀποστόλους βαπτίζειν πάντα τὰ ἔθνη εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ

ἀγίου πνεύματος, τῆι θεΐαι δυνάμει αὐτοῦ ἀρμόζει. ὅταν κλίνῃ τὰ γόνατα καὶ ὡς ἄνθρωπος προσεύχηται, τοῦ σώματος ὑπὲρ ἡμῶν ἐξομολόγησις· ὅταν ἐν τῷ ὄρει μεταμορφουμένου αὐτοῦ τὴν δόξαν μὴ δυνάμενοι φέρειν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης τὰ πρόσωπα καὶ τὰ γόνατα κλίνωσιν ἐπὶ τὴν γῆν, τῆς δόξης τῆς θεότητος τοῦ λόγου ἰσχύς. ὅταν στερεοποιῆι τοὺς ἀποστόλους λέγων μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν, τῆς θεότητος ἡ ἄδηλος καὶ ἰσχυρὰ παράκλησις· ὅταν παραιτῆται τὸ ἀποθανεῖν, τοῦ σώματος ἡ δειλία. πρὸ γὰρ τοῦ παραβῆναι τὸν Ἀδὰμ οὔτε λύπη οὔτε δειλία οὐ κόπος οὐ λιμὸς οὐ θάνατος ἦν: – 61 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἐγὼ εἰμι, φησὶν, ἡ τῶν σωιζομένων ὁδὸς καὶ ἡ τῶν νεκρῶν ζωὴ καὶ ἡ τῶν ἀποφευγόντων τὸ ψεῦδος ἀλήθεια, λέγων τοῖς ἐν σκότει· ἀνακαλύφθητε, ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. τὸν γὰρ Ἀδὰμ ἐνδυσάμενος σὺν τοῖς παθήμασιν χωρὶς ἁμαρτίας, τὸν κεκλημένον Ἰησοῦν, δι' αὐτοῦ τὸ ἀπολό μενον πρόβατον προσῆξεν τῷ πατρί, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφα γῆν ἀχθεῖς καὶ ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτὸν ἄφωνος, περὶ οὗ ὁ Παῦλος γράφει· ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ δὸς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. καὶ ἐν ἑτέρῳ τόπῳ φησὶν ὁ ἀπόστολος· δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος καὶ δι' ἀνθρώπου ἡ ζωὴ. ὡς περ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκομεν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσομεθα. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ τόπῳ γράφει· ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ἐξ οὐρανοῦ. τὸν τοίνυν πρῶτον Ἀδὰμ τὸν πρωτόπλαστον τοῦ κόσμου δηλοῖ, τὸν δὲ δεύτερον Ἀδὰμ τὸν κατὰ τὸν σωτήρα νοούμενον ἄνθρωπον, ὃς καλεῖται υἱὸς ἀνθρώπου πρόβατον ἄμπελος ἄρτος δένδρον κόκκος σίτου καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, καλεῖται δὲ καὶ Ἀδάμ, εἰ καὶ πολλὴ ἡ τοῦ δευτέρου διαφορὰ παρὰ τὸν πρῶτον. ὁ μὲν γὰρ ἐκ γῆς γέγονεν, ὁ δὲ, λόγος ὢν τοῦ πατρός, σὰρξ ἐγένετο, οὐ κενωθείς τὸ εἶναι λόγος διὰ τὸ σάρκα φορέσαι, καθ' ὃ οὐδὲ τὸ χρυσίον κενοῦται τῆς δόξης ἔνδον ξένου γλωσσοκόμου τυγ χάνον: – 62 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἐὰν οὖν λέγηι ὁ ἀπόστολος τὸ ῥητὸν τὸ λέγον· ὁ ἐγείρας Χριστὸν Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν καὶ ἡμᾶς σὺν Ἰησοῦ ἐγείρει, μῆϊσχύνου λέγων· οὐκ ἠδύνατο ὁ κύριος τὸ οἰκεῖον ἀνεγεῖραι σῶμα, εἰ μὴ ὁ πατήρ αὐτὸ ἤγειρεν. λέγουσι δὲ τοῦτο οἱ τὸν κύριον ὑβρίζοντες. νόει τὸν ἐκ νεκρῶν ἐγειρόμενον ἄνθρωπον, ὃν ἐρμηνεύει Πέτρος ὁ ἀπόστολος ἡμῶν μᾶλλον γινώσκων καὶ λέγει· καθελόντες αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον, ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. τὸ γοῦν ἀπὸ τοῦ ξύλου καθαιρεθὲν σῶμα νεκρὸν τοῦ Ἰησοῦ τὸ καὶ εἰς μνημεῖον τεθὲν ἐνταφιασθέν τε ὑπὸ Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθείας, αὐτὸ ἤγειρεν ὁ λόγος λέγων· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. ὁ καὶ πάντας τοὺς νεκροὺς ζωοποιῶν καὶ τὸν ἐκ Μαρίας ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν ἐζωοποίησεν, ὃν αὐτὸς ἀνείληφεν ὁ τοῦ θεοῦ λόγος. εἰ γὰρ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὢν τὰ προδιαλυθέντα νεκρὰ τῶν ἁγίων σώματα ἤγειρεν, πολλῶι μᾶλλον ἐγείρει ἠδύνατο ὁ ἐφόρσεσεν σῶμα ὁ αἰεὶ ζῶν θεὸς λόγος, ὡς ὁ Παῦλος φησὶν· ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργῆς: – 63 Τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Ἀθανασίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ὅταν δὲ ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος φάσκη ἐν ἑτέρῳ τόπῳ· κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, μὴ δόξης ποίημα εἶναι τὸν ἀπ' ἀρχῆς πρὸς τὸν πατέρα θεὸν λόγον. οὐ γὰρ τὴν ἀόρατον θεότητα λέγει κατανοεῖν, ἀλλὰ τὸν κυριακὸν ἄνθρωπον, ὃν εἶπεν ὁ Παῦλος μεσίτην θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν δόντα ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ ἡμῶν, ὃν εἶπεν κατανοεῖν, Ἰησοῦν πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς φησὶν ὁ κύριος κατανοήσατε τοὺς

κόρακας πῶς οὐ σπεύρουσιν καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ πάλιν κατανοήσατε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσιν . τὰ οὖν φαινόμενα λέγει κατανοεῖν καὶ οὐκ ἀγγέλους ἢ ἐτέρας κτίσεις ἀοράτους. κὰν γὰρ λέγηι Ἀμβρακίου ὁ προφήτης κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην, ἔργα λέγει κατενόησα καὶ οὐ τὸν τῶν ἔργων ποιητὴν καὶ ὁ ἀπόστολος τὸ φαινόμενον τοῦ κυρίου σῶμα λέγει κατανοεῖν, οὐ τὴν ἀόρατον τοῦ λόγον θεοῦ τητα. θεὸν γὰρ οὐδεὶς ἐώρακεν πώποτε οὔτε ἰδεῖν δύναται, καίπερ θεὸς ἦν ὁ λόγος καὶ ἔστιν, ὡς φησὶν ὁ θεοὸς λόγος Ἰωάννης. ὃν τοίνυν κατανοεῖν ἀκούομεν ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν, ὃς δέδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ ἡμῶν, ὃν λέγει ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα πιστὸν ὄντα, τὸ ποίημα νοεῖν λέγει· πάντα οὖν ἐκτίσθησαν, κτίσμα δὲ οὐκ ἔστιν ὁ τοῦ θεοῦ λόγος, ὅς ἔστιν υἱός, ἀλλὰ γέννημα κατὰ φύσιν. τὰ γὰρ πάντα ὁ πατὴρ διὰ τοῦ λόγου ἔκτισεν, ὡς φησὶν ὁ Παῦλος, ἐν ᾧ τὰ πάντα ἐκτίσθησαν, καὶ ὡς ὁ Ἰωάννης λέγει, πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν , αὐτὸν δὲ τὸν λόγον οὐ κτίζει, ἀλλὰ γεννᾷ. δι' αὐτοῦ γὰρ τοῦ λόγου πάντα ἐγένετο καὶ ἐκτίσθη, οὐκ αὐτὸς δὲ ἐγένετο, ἀλλ' ὄνπερ δι' ἡμᾶς ἐφόρεσεν ἄνθρωπον γεγονότα καὶ κτισθέντα, δηλοῦσιν αἱ γραφαί:- 64 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου φησὶν γὰρ ὁ κύριος· πᾶν κλῆμα τὸ μένον ἐν ἐμοὶ καρπὸν φέρει. καὶ ἐν ᾧ ἐφόρεσεν ἀνθρώπῳ ἐκ τοῦ γηγενοῦς Ἀδάμ, ζωοποιήσει τὸ ἐκ τοῦ Ἀδάμ γένος, θανατωθεὶς σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι , ὡς ὁ Πέτρος γράφει ὅτι σαρκὶ θανατωθέντα αὐτὸν ὑπὲρ ἡμῶν λέγει καὶ οὐ τῆι ἀθανάτῳ ζωοποιῶι θεότητι. φησὶν γὰρ ὁ κύριος ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ ἡ γοῦν ζωὴ οὐκ ἀποθνήσκει, τοὺς νεκροὺς δὲ μᾶλλον ζωοποιεῖ. ὡς γὰρ τὸ φῶς οὐ βλάπτεται ἐν σκοτεινῳ τόπῳ, οὐδὲ ἡ ζωὴ παθεῖν τι δύναται ἐπισκεψαμένη τὴν θνητὴν φύσιν. ἄτρεπτος γὰρ καὶ ἀναλλοίωτος ἡ τοῦ λόγου θεότης: - 65 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Τίς γὰρ φησὶν, ἔγνω νοῦν κυρίου ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο, ὃς συμβιβάσει αὐτόν ; μόνος ὁ υἱὸς σύμβουλος ἔστιν τοῦ πατρὸς καὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἔγνω ὁ λέγων οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν πατέρα εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ τὸν υἱὸν οὐδεὶς ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ πατὴρ καὶ ᾧ ἐὰν ὁ υἱὸς ἀποκαλύψῃ . λέγει τοίνυν καὶ Ἰωάννης περὶ τοῦ κυρίου· ὅταν φανερωθῆι, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα καὶ ὀψόμεθα αὐτὸν καθὼς ἔστιν . ὅρα ὅτι ἕως τοῦ νῦν οὐδεὶς εἶδεν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ὡς ἔστιν, ἄχρι τοῦ φανερωῦσαι ἑαυτὸν ἡμῖν· ὃν δὲ ἐφόρεσεν δι' ἡμᾶς ἄνθρωπον, εἶδομεν, ὃν εἶπεν ὁ Παῦλος· κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν , ὃν καὶ Στέφανος λέγει· θεωρῶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ . οὐκ εἶπεν τὸν λόγον ἢ τὴν σοφίαν τοῦ πατρὸς ἐωρακέναι, ἀλλὰ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἐκ τῆς Μαρίας κυριακὸν σῶμα, ὃ καὶ Παῦλος λέγει· ὃς ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ · περὶ οὗ σώματος ὁ Δαυὶδ φησὶν ἐκ προσώπου τοῦ πατρὸς προφητικῶς· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου , οὓς προεγίνωσκεν ἐχθροὺς ἐσομένους, τὸν διάβολον καὶ τὰς συνεργούσας αὐτῷ ἀντικειμένας ἐνεργείας, αἵτινες ἤχθρευον τῷ κυριακῷ ἀνθρώπῳ γινώσκουσαι διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ καταργουμένας ἑαυτὰς καὶ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου τὸν διάβολον καὶ τοὺς ἐχθρεύσαντας αὐτῷ Ἰουδαίους, εἰς οὓς τὸ γεγραμμένον πληροῦται ὅτι ἐμίση σάν με δωρεάν , ἀνθ' ᾧ τὰ πρὸς ὠφέλειαν διδασκόμενοι μαστίζουσιν καὶ σταυροῦν ἐτόλμων, Σαμαρείτην αὐτὸν καὶ δαιμονιζόμενον καὶ ἄνθρωπον ἁμαρτωλὸν λέγοντες, καίτοι δι' αὐτοῦ τῆς ἁμαρτίας κατακριθείσης. εἰς ὃν γέγραπται· ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν , ὄνπερ ἐν τῇ κρίσει ὀρώντες κρίνοντα ζῶντας καὶ νεκρούς, ὡς φησὶν Ἰωάννης περὶ τοῦ κυρίου, καθὼς ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἔστιν ,

μεταμελόμενοι φυλή κατὰ φυλῆς ἐροῦσιν· οὗτος ἦν ὃν ἔσχομέν ποτε εἰς γέλωτα λέγοντες αὐτῶι· ἄλλους ἔσωσας, ἑαυτὸν οὐ δύνασαι σῶσαι . ἔστιν τοίνυν εἰς τὸ τοῦ κυρίου σῶμα τὸ γραφὲν διὰ τοῦ Δαυὶδ κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου . πρὸ γὰρ τῆσδε τῆς διὰ Δαυὶδ προφητείας ἐν κόλποις τοῦ πατρὸς ἦν ὁ λόγος· οὐκ εἶχεν ἐχθρούς ἐν οὐρανῶι. οὐδεὶς γὰρ ἦν σὺν τῶι πατρὶ πρὸ κτίσεως, εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· ὁ πατὴρ γὰρ διὰ τοῦ υἱοῦ ἐποίησεν τοὺς ἀπείρους αἰῶνας ἀρχὰς τε καὶ ἐξουσίας καὶ πᾶσαν κτίσιν. ὁ τοίνυν πρὸς μηδένα ἔχων κοι νὸν κτῆμα ἢ χρῆμα, ἀλλὰ πάντων κύριος ὢν θεὸς λόγος, ὧι οὐδεὶς δύναται ἀντιστῆναι, πῶς εἶχεν ἐχθρούς; οἱ γὰρ τὴν θεότητα τοῦ λόγου ἐλαττοῦντες ὡς μὴ δυναμένου τοῦ κυρίου δι' ἑαυτοῦ τοὺς ἐχθρούς ἀμύνασθαι οἴονται εἰρηκέναι τὸν πατέρα τῶι υἱῶι κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου . τοῦτο δὲ κἂν νῦν γινωσκέτωσαν οἱ ἀπαίδευτοι εἰς τὸν κατὰ τὸν σωτῆρα νοούμενον ἄνθρωπον γεγράφθαι. ἐν γὰρ τῶι αὐτῶι Δαυὶδ γέγραπται περὶ τοῦ κυριακοῦ ἀνθρώπου· ἐχθρὸς οὐκ ὠφελήσει ἐν σοί, καὶ πάλιν· μᾶστιξ οὐκ ἐγγιεῖ τῶι σκηνώματί σου : – 66 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Κύριος , φησίν, ἐν τῶι οὐρανῶι ἠτοιμάσεν τὸν θρόνον αὐτοῦ . ἕτερόν ἐστιν ὁ οὐρανός μοι θρόνος καὶ ἕτερόν ἐστιν ἐτοιμάζεσθαι θρόνον ἐν τῶι οὐρανῶι ὡς ἐπὶ τόπου τινός. πολὺς μὲν ὁ περὶ τούτων λόγος ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς διήγησιν, οἱ δὲ προοδηλωμένοι θρόνοι δηλοῦσιν τὴν ὑποταγὴν πάσης κτίσεως. ταῦτα δὲ προεθέμεθα περὶ τοῦ κάθου ἐκ δεξιῶν μου , ὅτι εἰς τὸν κυριακὸν ἄνθρωπον λέλεκται. εἰ γὰρ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ, λέγει κύριος , ὡς φησιν Ἰερεμίας, πάντα δὲ χωρεῖ ὁ θεός, ὑπ' οὐδενός δὲ χωρεῖται, εἰς ποῖον καθέζεται θρόνον; τὸ σῶμα τοίνυν ἐστὶν ὧι λέγει κάθου ἐκ δεξιῶν μου , οὗ καὶ γέγονεν ἐχθρὸς ὁ διὰ βολος σὺν ταῖς πονηραῖς δυνάμεσιν καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες, δι' οὗ σώματος ἀρχιερεὺς καὶ ἀπόστολος γέγονεν καὶ ἐχρημάτισεν, δι' οὗ παρέδωκεν ἡμῖν μυστήριον λέγων· τοῦτό ἐστιν μου τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τὸ αἷμα τῆς καινῆς διαθήκης, οὐ τῆς παλαιᾶς, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον. θεότης δὲ οὔτε σῶμα οὔτε αἷμα ἔχει, ἀλλ' ὃν ἐφόρεσεν ἐκ τῆς Μαρίας ἄνθρωπον, αἴτιος τούτων γέγονεν, περὶ οὗ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ἄνδρα ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ἡμᾶς . Ναζαρέθ πόλιν ἐπίγειον λέγει καὶ οὐχὶ οὐράνιον ἄνδρα τε αὐτόν φασιν καὶ οὐ θεὸν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς ὁμοίως αὐτοῖς κατὰ σάρκα φρονοῦντας ἔκτοτε καὶ νῦν καὶ οἱ ἀπόστολοι. καὶ αὐτὸς ὁ κύριος περὶ ἑαυτοῦ ἀνθρωπίνως ἀπεκρίνατο λέγων· τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα ; οὐκ εἶπεν ζητεῖτε με ἀποκτεῖναι θεὸν ὄντα· θεὸς γὰρ ἀπαθὴς καὶ ἀθάνατος ὢν τὸν μὲν θάνατον καταργεῖ, τοὺς δὲ νεκροὺς ζωοποιεῖ, λέγων· ἐγὼ εἶμι ἡ ζωὴ . πρὸς δὲ Φίλιππον ἅμα τῶι ἀκοῦσαι πιστεύοντα διδάσκει σὺν τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς δυναμένοις ὁμοίως πνευματικῶς χωρῆσαι λέγων· ὁ ἔωρακὼς ἐμὲ ἔώρα κεν τὸν πατέρα· ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐσμέν καὶ ἐγὼ ἐν τῶι πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί : – 67 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἔχεις τοίνυν ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν γραφῶν ἀποδείξεως τὸν ἄνθρωπον τοῦ σωτῆρος, ὃν κατανοεῖν διδασκόμεθα, αὐτὸν εἶναι ποίημα· οὐ γὰρ τὴν ἀόρατον θεότητα τοῦ λόγου τὴν ἐν κόλποις πατρῴοις ἀποκεκρυμμένην, ἣν οὐδεὶς ἕως τοῦ δεῦρο θεάεται. καὶ τοῦτο Παῦλος οἶδεν ἡμῶν μᾶλλον, λέγων· περιήστραψέν με φῶς ἱκανὸν καὶ ἔπεσα εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν . καγὼ εἶπον· τίς εἶ, κύριε ; καὶ ὁ κύριός φησιν πρὸς με· ἐγὼ εἶμι Ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις . ὁμολογεῖ δὲ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς τοῦ κυρίου τετυφλῶσθαι καὶ μετὰ

τρεις ημέρας έξ αποκαλύψεως και προστάξεως αυτού ήτενικέναι. ει δέ Παῦλος τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς τετύφλωται μὴ δυνάμενος ὄραῖν τὴν τοῦ κυρίου δύξαν, πῶς ἡμᾶς διδάσκει τὴν θεότητα αὐτοῦ τοῦ λόγου κατανοεῖν; ἀλλ' ὃ πολλάκις εἶπον, καὶ νῦν ἐρῶ· Ἰησοῦν τὸν ἄνθρωπον τοῦ σωτῆρος τὸν πιστὸν ὄντα τῶι ποιήσαντι αὐτὸν εἶπεν ἡμῖν κατανοεῖν: – 68 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Μιμηταί μου γίνεσθε , φησί, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ . δῆλον ὅτι τοῦ ἀνθρώπου λέγει τοῦ κειμένου θεμελίου. τῆς γὰρ θεότητος τοῦ λόγου οὔτε Παῦλος οὔτε ἕτερος τις γενέσθαι δύναται μιμητῆς εἰ μὴ ἐν τοῖς παθήμασιν καὶ πραύτητι τοῦ Χριστοῦ, περὶ ὧν ὁ Πέτρος λέγει ἐπακολουθεῖν ἡμᾶς τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, καθὼς καὶ ὁ Παῦλος εἶπεν τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἀναπληροῦν ἐν τῇ ἰδίᾳ σαρκί. ἀναντιρρήτως οὖν ὁ πρὸ τοῦ αἰῶνος θεμελιωθεὶς εἰς τὰ ἀπόκρυφα τῆς πατρώιας διανοίας ἐν προγνώσει ἦν ὃν ἔμελλεν ἐκ Μαρίας κυριακὸν ἄνθρωπον κτίζειν: – 69 Τοῦ αὐτοῦ ἀγίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Περὶ δὲ τὸ κυριακὸν σῶμα φανερῶς προεφητεύθη τῶι Ἰουδαίῳ· ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται μοι ἡγούμενος καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἀφ' ἡμερῶν αἰῶνος , καίπερ ἐπὶ συντελείαι τῶν αἰῶνων ἐκ φυλῆς Ἰούδα ἀνείληφεν ὁ θεὸς λόγος τὸν ἄνθρωπον: – 70 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ὅταν , φησὶν, ὑποταγῆι αὐτῶι τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῶι ὑποτάξαντι αὐτῶι τὰ πάντα. ζητήσωμεν τοίνυν τίς ἐστὶν ὁ μὴ ὑποτασσόμενος τῶι θεῶι εἰ μὴ πρότερον τὰ πάντα αὐτῶι ὑποταγῆι. τί γὰρ οὐκ εἶχεν ὑποταταγμένον ὁ ἐκ πατρὸς λόγος πρὶν τῆς δι' οὗ ἐφόρε σεν ἀνθρώπου δι' ἡμᾶς οἰκονομίας; πάντα γὰρ τὰ ποιήματα τῶι πεπονηκότι ὑποτάσσεται. τῶι δὲ ἀναληφθέντι ἀνθρώπῳ ἕως νῦν οὐ τὰ πάντα ὑποτέτακται· φησὶν γὰρ ὁ Παῦλος· οὐπω βλέπομεν αὐτῶι τὰ πάντα ὑποταταγμένα . τοῖς γὰρ Ἰουδαίοις σκάνδαλόν ἐστὶν, ἔθνεσιν δὲ μωρία, ἡμῖν δὲ τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν Χριστὸς θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία. ὅταν τοίνυν πᾶσα ἡ κτίσις ἐν νεφέλαις ἀπαντήσῃ τῶι υἱῶι καὶ ὑποταγῆι αὐτῶι, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῶι πατρί, ὑπὲρ πάσης κτίσεως γενόμενος πιστὸς ἀπόστολος καὶ ἀρχιερεὺς, ἵνα ἦ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν, τουτέστιν πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ ἅγιον πνεῦμα, ἡ μία κυριότης καὶ θεότης καὶ βασιλεία. ἐὰν δὲ τις λέγῃ ὅτι οὐ τὸν Ἰησοῦν εἶπεν ὑποτασσόμενον, ἀλλὰ τὸν υἱόν, ἀκουσάτω ὅτι Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐχρημάτισεν καὶ ἔστιν διὰ τὸν ἐν αὐτῶι κρυβέντα λόγον: – 71 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ὡς ὁ Λουκᾶς γενεαλογῶν εἶπεν ἦν δὲ Ἰησοῦς ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα, ὧν υἱὸς, ὡς ἐνομίζετο, τοῦ Ἰωσήφ , καὶ διελθὼν τοὺς ἐφεξῆς γενεαλογουμένους μέχρις ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ εἶπεν τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ , ἵνα δείξῃ καὶ τὸ ὅ ἐκ τοῦ Ἀδὰμ ἐφόρεσεν σῶμα καὶ τὴν ἐκ τοῦ πατρὸς θεότητα: – 72 Τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Ἀθανασίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἔστιν δὲ ἐν τῶν πάντων ὧν ἐν τῶι υἱῶι ἐργάζεται καὶ δεικνύει ὁ πατὴρ, τὸ γινώσκῃν τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν τῆς κρίσεως αὐτῶι τε καὶ πᾶσαν τὴν κρίσιν παραδέδωκεν, ἵνα καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα, τιμῶσι καὶ τὸν υἱόν. εἰ δὲ τὴν κρίσιν αὐτῶι πᾶσαν παραδέδωκεν ποιεῖσθαι, δῆλον ὅτι καὶ τὴν γνῶσιν αὐτῆς πότε καὶ πῶς γίνεται. ὁ γοῦν μὴ γινώσκων τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως ὁ ἐκ τῆς Μαρίας γεννηθεὶς ἐστὶν Ἰησοῦς· οὐδὲν γὰρ ἀγνοεῖ ὁ ἐκ καρδίας τοῦ πατρὸς θεὸς λόγος ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν: – 73 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Εἰ τοίνυν λέγει ὁ Ἰησοῦς· ὁ πατὴρ μου μείζων μου ἐστὶν , λέγει δὲ καὶ ἴσον ἑαυτὸν τῶι θεῶι, μάθωμεν διὰ τί καὶ μείζονα λέγει τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ ἴσον. μείζων ἐστὶν τοῦ υἱοῦ διὰ τὸ σῶμα ὃ ἐφόρεσεν παθητὸν, ἴσος δὲ καθ' ὅτι ὅλος ὅλον τέλειον ἐγέννησεν ὁ πατὴρ ἀδίως τὸν υἱόν: – 74 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ὡς καὶ ὁ Ἔσδρας προφητεύει ἐκ προσώπου τοῦ Ζορο βάβελ λέγων περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· ζῆι ἡ ἀλήθεια καὶ νικᾷ καὶ

κραταιοῦται καὶ μένει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, δηλῶν τὸ ὃ ὑπὲρ ἡμῶν ἔμελλε φορεῖν σῶμα ὑπὲρ τε ἡμῶν ἀπο θνήσκειν αὐτό, καὶ οὐ τὴν ἐν αὐτῷ κρυπτομένην ἀλήθειαν τουτέστιν τὸν λόγον τοῦ πατρὸς, συγκατέβαινεν μὲν ἢ ἀλήθεια τῷ ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανόντι Ἰησοῦ εἰς τὴν καρδίαν τῆς γῆς, ἵνα τοὺς ὑπὸ τοῦ ψεύδους ἀπατηθέντας αὐτὸς ἀλήθεια ὦν ἔλευ θερώσει, ὃν δὲ τρόπον εἴ τις βασιλεὺς ἐν φυλακῇ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἐκεῖσε κατεχομένους δεσμώτας εἰσελθὼν βλάπτεται μὲν οὐδέν, ὠφελεῖ δὲ τοὺς ὑπὸ κατοχὴν τυγχάνοντας, οὕτως ὁ θεὸς λόγος οὐδὲν βλαπτόμενος δι' οὗ ἐφόρεσεν ὑπὲρ ἡμῶν θνητοῦ σώματος ὠφέλησεν τοὺς ἐν τῇ τοῦ αἵτου φυλακῇ ἐν τῷ πνεύματι τῆς θεότητος: – 75 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Εὐλογῶν δὲ ὁ Ἰακώβ τὸν Ἰούδα, ἐξ οὗ ὁ κύριος ἔμελλεν τὸ ἀνθρώπινον ἀναδέχασθαι σῶμα, λέγει· πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ . καὶ τοῦτο κατὰ τὴν ἱστορίαν οὐ πεποίηκεν· οὐδὲ γὰρ ἐν οἴνῳ ἔπλυνεν τὴν ἑαυτοῦ στολὴν. τί δὲ μετὰ τὸ εἰπεῖν αὐτὸν οἴνῳ πλυνεῖν τὴν στολὴν αὐτοῦ λέγει καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς ; μὴ ἕτερός ἐστιν ὁ οἶνος καὶ ἕτερον αἷμα σταφυλῆς; μᾶλλον ἡμῶν οἶδεν Ἡσαίας λέγων τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ὡς ἀπὸ πατήματος ληνοῦ, πλήρης καταπεπατημένης . ὁ τοίνυν ἔνδυμα τὸ ἐν οἴνῳ καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς προφητεῦει πλυνόμενον, οὐ χιτῶν ἐστιν ὃν πλύνει ὁ χειροτέχνης· ἄλογον γὰρ καὶ ἄτακτον ἐν οἴνῳ τὸ ἱμάτιον πλύνειν αὐτόν, ὃ μὴδὲ τῶν ἀφρόνων τις ἀνθρώπων δείκνυται πεποικώς· ἐπειδὴ δὲ προεγίνωσκεν ἐκ τοῦ ἁγίου πνεύματος μέλλοντα τὸν τοῦ θεοῦ υἱὸν φορεῖν σῶμα δι' ἡμᾶς ἐκ τοῦ Ἰουδαίου λαοῦ τοῦ χρηματίζοντος ἀμπέλου καὶ ἀμπελῶνος, διὰ τοῦτο εἶπεν· ἐκ βλαστοῦ ἀνέβη, υἱέ μου Ἰούδα, καὶ τὸ πλύνειν ἐν αἵματι τὴν στολὴν τὸ πλύνειν ἐν τῷ ἰδίῳ αἵματι τὸ σῶμα τῆς περιβολῆς δηλοῖ, δι' οὗ σώματος καὶ αἵματος ἀποπλύνας τὰς ἀμαρτίας τῶν ἀνθρώπων πάντας αὐτοὺς ἐν τῷ ἰδίῳ σώματι ἐνεδύσατο: – 76 Καὶ πάλιν Ἐντεῦθεν τοίνυν ἐντρεπέσθωσαν οἱ διορίζοντες τὸν υἱὸν ἀπὸ τοῦ πατρὸς ὡς περὶ τὴν ἀμπελον ἀπὸ τοῦ γεωργοῦ, πληροφορούμενοι ἐκ τῶν γραφῶν εἰς τὸ σῶμα τοῦ κυρίου τὴν παραβολὴν λελέχθαι καὶ οὐκ εἰς τὴν θεότητα. ἐπιτελῶν γὰρ τὸ ἅγιον μυστήριον εὐλογήσας εἶπεν· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτό μού ἐστιν τὸ αἷμα τῆς καινῆς διαθήκης τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον . καίπερ οὐκ αἷμα τοῦ κυρίου ἐστὶν ὁ οἶνος, ἀλλὰ τῆς ἀμπέλου, δι' ὃ εἶπεν ὁ κύριος περὶ τοῦ ἰδίου σώματος· ἐγὼ εἶμι ἢ ἄμπελος . αἷμα δὲ οὐκ ἐκ τοῦ πνεύματος τῆς τοῦ λόγου θεότητος ἐκπορεύεται, ἀλλ' ἐξ οὗ ἐφόρεσεν ἀνθρώπου: – 77 Καὶ μετ' ὀλίγα Φησὶν ὁ θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ· ὦ ποιμένες ποιμένες, μὴ ἑαυτοὺς βόσκουσιν οἱ ποιμένες, οὐχὶ τὰ πρόβατα; ὑμεῖς δὲ τὸ πεπλανημένον οὐκ ἐπεστρέψατε, τὸ ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, τὸ ἀσθενὲς οὐκ ἐσωματοποιήσατε, τὸ χωλὸν οὐ κατεδήσατε, ἀλλὰ καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ. διὰ τοῦτο ἀναστήσω ἑμαυτῷ ποιμένα πιστὸν τὸν δοῦλόν μου τὸν Δαυὶδ καὶ ἔσται ποιμὴν καὶ ἄρχων εἰς τὸν αἰῶνα. ἡνίκα δὲ Ἰεζεκιήλ ταῦτα ἐπροφήτευσεν ἐν Βαβυλῶνι, πρὸ δεκατεσσάρων γενεῶν ἦν Δαυὶδ κοιμηθεὶς, τὸν δὲ κυριακὸν ἀνθρώπον ἐπροφήτευσεν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ ἐγειρόμενον, περὶ οὗ Παῦλος Τιμοθέῳ γράφει· μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγγεγερμένον ἐκ νεκρῶν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σάρκα : – 78 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Οὐ βουλόμενοι παιδεύεσθαι οἱ σαρκόφρονες παρὰ τῶν πνευματικῶν πεπληροφορημένων τὴν τῶν γραφῶν ἐπίγνωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀκεραιότερους δοκοῦντες διδάσκειν εἰς βόθρον ἔλκουσιν (ἐφ' οἷς πληροῦται τὸ γεγραμμένον· τυφλὸς τυφλὸν ὁ δηγῶν ἀμφοτέροι εἰς βόθρον ἐμπεσοῦνται, ὃ ἐστὶν εἰς τὸν αἶδη, τυφλὸς δὲ κατὰ τὴν ἱστορίαν τυφλὸν ὀδηγήσαι οὐ δύναται, ἀλλὰ

τυφλώττων περι τὴν τῶν θείων μυστηρίων ἐπίγνωσιν), ἐκάστωι λέγοντες τῶν ἁμαθῶν· οὐκ αὐτὸς εἶπεν διὰ τοῦ Σαλο μὲν κύριος ἔκτισεν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ ; καὶ δι' ἑαυτοῦ λέγει ὁ υἱός· ὁ πατήρ ὁ πέμψας με μείζων μου ἔστιν , καὶ πάλιν εἶπεν· ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐδὲν λαλῶ, ὁ πατήρ μοι ἐνετείλατο τί εἶπω καὶ τί λαλήσω, καὶ τὸ οὐκ ἦλθον, ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός ἕτερον ἔχει θέλημα ὁ πατήρ καὶ ἕτερον ὁ υἱός, ὡς αὐτοὶ φρονοῦσιν. εἰ γὰρ μεμερισμένον ἔχουσιν τὸ θέλημα, πῶς λέγει ποιήσωμεν ἄνθρωπον καὶ τὰ ἐξῆς; οὐ διακρίνουσιν δὲ ποῖα ῥητὰ τῆι θεότητι ἀρμόττει καὶ ποῖα ὧι ἐφόρεσεν ἀνθρώπωι: – 79 Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐκ τῆς εἰς τὸν Γολγοθὰ ὁμιλίας, ἧς ἡ ἀρχή· Τὸ μὲν ἀναγνωσθὲν ῥητόν ἐστιν εὐαγγελικόν Ἀποστολικὸς κηρύττει λόγος--ὕπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται: – 80 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Καὶ πάλιν ἐκ προσώπου τοῦ πατρός ὁ Δαυὶδ πρὸς τὸν υἱὸν φήσας υἱός μου εἶ σύ· ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. αἶ τῆσαι παρ' ἐμοῦ καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς , διὰ μὲν τοῦ ὀνόματος τῆς γεννήσεως δηλοῖ τὴν ἐξ αὐτοῦ ὁ πατήρ θεολογίαν τοῦ λόγου, διὰ δὲ τοῦ αἰτεῖσθαι καὶ πέρατα τῆς γῆς λαμβάνειν, ἅπερ αὐτὸς ὁ λόγος ἐποίησεν, δεικνύει ὃν ἐφόρεσεν ἄνθρωπον: – 81 Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐκ τοῦ περὶ σαρκώσεως μικροῦ λόγου, οὗ ἡ ἀρχή· Ὁμολογοῦμεν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν πρὸ αἰώνων Εἶ τις τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν σάρκα ἄνωθεν λέγει καὶ μὴ ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας ἢ τραπεῖσαν τὴν θεότητα εἰς σάρκα ἢ συγχυθεῖσαν ἢ ἀλλοιωθεῖσαν ἢ παθητὴν τὴν τοῦ κυρίου θεότητα ἢ ἀπροσκύνητον τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν σάρκα ὡς ἀνθρώπου κοινοῦ τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ μὴ προσκυνητὴν ὡς κυρίου, τοῦτον ἀναθεματίζει ἡ ἁγία ἐκκλησία: – 82 Ἐκ τοῦ περὶ πίστεως λόγου, οὗ ἡ ἀρχή· Αὐτάρκως μὲν τοῖς πρὸ τούτων ἐκ πολλῶν ὀλίγα διαλαβόντες Καὶ ὡσπερ μεγάλου βασιλέως–ἢ πάλαι κατ' αὐτῶν ἰσχύουσα: – 83 Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Οὐ γὰρ περικεκλεισμένος–οὐκ ἀφανῆς ἦν: – 84 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ὅταν τοίνυν ἐσθίοντα–θεὸν λόγον ἐγνώριζεν: – 85 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Τούτου ἔνεκεν μετὰ τὰς περὶ θεότητος–ἄφθαρτον ἐπιδεικνύμενος. τὸ μὲν γὰρ σῶμα ὡς καὶ αὐτὸ κοινήν ἔχον–ὅτι τε ὁ πάντων θάνατος ἐν τῷ κυριακῷ ἀνθρώπῳ ἐπληροῦτο–αὐτὸ προσενέγκη: – 86 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Διὰ ταύτην τοίνυν τὴν αἰτίαν, οὐ νόσω διὰ τὸ ἀπρεπές, οὐκ ἰδία διὰ τὸ ἀπίθανον, οὐχ ὃν αὐτὸς ἐπενόησεν θάνατον διὰ τὰς τῶν ἀπίστων ὑπονοίας, ἀλλὰ τὸν ἐξ ἐπιβουλῆς τῶν ἐχθρῶν ἐδέχετο τὸ σῶμα θάνατον καὶ ὑψηλῶς καὶ ἐπηρμένως ἐσταυροῦτο, ἵνα τοῦ θανάτου πᾶσιν φανερωθέντος φανερὰ πᾶσιν καὶ ἡ τούτου ἀνάστασις διαβοηθῆ καὶ πιστευθῆ. πάσχον μὲν γὰρ τὸ σῶμα κατὰ τὴν τῶν σωμάτων φύσιν ἀπέθνησκεν, εἶχεν δὲ τῆς ἀφθαρσίας τὴν πίστιν ἐκ τοῦ συνοικήσαντος αὐτῷ λόγου. οὐ γὰρ ἀποθνήσκοντος τοῦ σώματος ἐνεκροῦτο καὶ ὁ λόγος, ἀλλ' ἦν μὲν αὐτὸς ἀπαθὴς καὶ ἄφθαρτος καὶ ἀθάνατος, οἷα δὲ θεοῦ λόγος ὑπάρχων, συνὼν δὲ τῷ σώματι μᾶλλον διεκώλυεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν κατὰ φύσιν τῶν σωμάτων φθοράν, ἧι φησιν καὶ τὸ πνεῦμα πρὸς αὐτόν· οὐ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν . τὸ μὲν οὖν σῶμα ἄτε δὴ σῶμα ὃν ἀνθρώπινον, ὡσπερ εἶπον, ἐνεκροῦτο τῆι τοῦ λόγου διαλύσει, αὐτὸς δὲ θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία καὶ λόγος ὢν καὶ τῶν πάντων αὐτὸς ζωὴ, οὐδ' οὕτως μὲν ἀφανῆ ἑαυτὸν οὐδὲ ἐν τῷ σταυρῷ ἀφῆκεν, ἀλλὰ κατὰ περιττόν τὴν μὲν κτίσιν ἐποίει μαρτυρεῖν τὴν τοῦ ἑαυτῆς δημιουργοῦ παρουσίαν, τὸν δὲ ἑαυτοῦ ναὸν τὸ σῶμα οὐκ ἐπὶ πολὺ μένειν ἀνασχόμενος, ἀλλὰ μόνον δείξας νεκρὸν τῆι τοῦ θανάτου πρὸς αὐτὸν συμπλοκῆι τριταῖον εὐθέως ἀνέστη σεν, τρόπαια καὶ νίκας κατὰ τοῦ θανάτου

φέρων τὴν ἐν τῷ σκηνώματι γενομένην ἀφθαρσίαν καὶ ἀπάθειαν: – 87 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἡδύνατο μὲν γὰρ–τῆι δυνάμει τοῦ σωτήρος: – 88 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἵοικεν δὲ ὁ περὶ τῆς ἀναστάσεως–γνώρισμα τὰ ἔργα: – 89 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Διὰ τοῦτο εἰκότως ἐνεδύσατο–τὸ θνητὸν ἐζωοποίησεν: – 90 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Πότε δὲ καταγινώσκεισθαι–ἐκ τῶν νεκρῶν: – 91 Τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Ἀθανασίου ἐκ τῆς πρὸς Γερμανὸν ἐπιστολῆς, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐντυχὼν τοῖς νῦν γραφεῖσιν Πυθάνεται ἀνθρωπίνως–Μανιχαίου κρατήση: – 92 Τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου ἐκ τῆς εἰς τὸν σπόρον ὀμιλίας, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐν ἡμέραι σαββάτου συνήχθημεν οὐ νοσοῦντες Ἰουδαισμόν Ἐπετίμων, φησίν, τῷ σωτήρι λέγοντες–ποιμνιον συνάγουσα: – 93 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ εἰς τὸ αἶσμα τῶν αἰσμάτων, ἔστιν δὲ ἡ ἀρχὴ αὕτη· Οἱ λόγοι καὶ ἐράσμιοι καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀνάγοντες Οὗτος ὁ κρεμάμενος–ἄρ' οὖν ἐν τῷ βορραῖ ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ κυρίου; ναί· γεγόναμεν γὰρ ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἐν ᾧ ἦν σταυρωθεὶς ὁ κύριος, καὶ ἦν ἐκ βορραῖ τῆς Ἱερουσαλήμ. διὰ τοῦτο ὁ Δαυὶδ παρατετηρημένως ἔλεγεν· ὄρη Σιών τὰ πλευρὰ τοῦ βορραῖ, ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου· διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ὅτε γεγόναμεν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Χριστός, καὶ ἡμεῖς ἐστῶτες ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ προσευχόμενοι καὶ ἦν βορρινὸς ὁ τόπος ὅπου ἦν σταυρωθεὶς ὁ κύριος· διὰ τοῦτο οὖν οἱ μαθηταὶ ἐν τῷ κελλίῳ κρυπτόμενοι λεγέτωσαν· ἐξεγέρθητι, βορραῖ, καὶ ἔρχου νότε. ἐξε γέρθητι οὖν βορραῖ, τουτέστιν τὸ ἐν τῷ βορραῖ κείμενον σῶμα· τὸ δὲ ἔρχου νότε ἔρχου λόγε εἰς τὸν βορραῖν, τουτέστιν ἐκ τοῦ νότου εἰς τὸ σῶμα. τοῦτο γὰρ καὶ ἐν τοῖς προφήταις γέγραπται ὅτι ὁ θεὸς ἐκ Θαιμᾶν ἦξει· τριημέρου δὲ κειμένου τοῦ σώματος ἐν τῷ βορραῖ, ἔρχεται ὁ σωτὴρ ἐκ τοῦ νότου καὶ λαμβάνει τὸ σῶμα τὸ ἐν τῷ βορραῖ κείμενον: – 94 Τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Ἀθανασίου ἐκ τῆς εἰς τὸ πᾶσα ἀνομία καὶ ἀσέβεια ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἧς ἡ ἀρχή· Περὶ οὗ γράφων ἐδήλωσας εὐαγγελικοῦ ῥήτου, συγγίνωσκε, ἀγαπητέ, συνείδησιν ἔχων ἀγαθὴν Πάλιν γὰρ ἀσφαλείας ἔνεκεν–ἦν αὐτὰ ποιεῖν: – 95 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἐὰν οὖν θεωρῆτε–εἰς ἀνάστασιν ζωῆς αἰωνίου: – 96 Τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Ἀθανασίου ἐκ τοῦ κατὰ Ἀρειανῶν τρίτου λόγου, οὗ ἡ ἀρχή· Ἐγὼ μὲν ὡμίην τοὺς τῆς Ἀρείου μανίας ὑποκριτάς Ὁ μὲν γὰρ Μωσῆς φύσει ἄνθρωπος ὢν πιστὸς ἐγένετο–ἐν τῷ κατασκευασθέντι ὑπ' αὐτοῦ: – 97 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἡ σοφία ὠικοδόμησεν ἑαυτῆς οἶκον· δῆλον δὲ ἐστὶν οἶκον εἶναι τῆς σοφίας τὸ ἡμέτερον σῶμα ὅπερ ἀνέλαβεν ὁ κύριος: – 98 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἐπειδὴ γὰρ ἡ πρώτη–τουτέστιν διὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ: – 99 Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κατὰ Ἀρειανῶν ἑδ' λόγου, οὗ ἡ ἀρχή· Οἱ Ἀρειομανῖται, ὡς ἴοικεν, κρίναντες Σωματικῶς, ὡς φησὶν ὁ ἀπόστολος–θεοῦ γὰρ ἦν σῶμα: – 100 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἴνα δὲ καὶ τὸ ἀπαθὲς–καὶ ἀπολλύων αὐτά: – 101 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ταῦτα ἀναγκαίως προεξητάσαμεν–ἑαυτοὺς συγκαταριθμεῖν: – 102 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Καὶ ὡσπερ πτύσαντος αὐτοῦ–λογισώμεθα, ἀλλὰ τῆι ἀνθρωπότητι: – 103 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου Ἀκούοντες δὲ τὸ ἔκλαυσεν καὶ τὰ ὅμοια–καὶ τὸ λέγειν ἴνα τί με ἐγκατέλιπες: –